

Sygn. akt VIII U 1280/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2018 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia SO Zofia Kubalska

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2018 roku w Lublinie

sprawy A. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 10 kwietnia 2018 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala A. W. prawo do emerytury od 1 marca 2018 roku.

Sygn. akt VIII U 1280/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił A. W. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W jej uzasadnieniu wskazano, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 11 lat, 7 miesięcy i 18 dni. Organ rentowy nie zaliczył jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w M., ponieważ wnioskodawca nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach (decyzja k. 29 a.e.).

Z powyższą decyzją nie zgodził się A. W.. W odwołaniu złożonym w dniu 30 kwietnia 2018 roku podniósł, iż organ rentowy niesłusznie nie uwzględnił mu całego okresu pracy w Spółdzielni Pracy (...) w okresie od 4 grudnia 1984 roku do 31 listopada 1989 roku. Wskazał, że zakład pracy nie istnieje i nie może przedłożyć wymaganego przez organ rentowy świadectwa. Podnosił, iż w okresie zatrudnienia świadczył pracę na stanowisku palacza rusztowego przy obsłudze ręcznej niezautomatyzowanych kotłów wysokoprężnych parowych typu przemysłowego S.R.10. Otrzymywał z tego tytułu dodatek za pracę w warunkach szczególnych (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 4-5 a.s.).

W toku postępowania strony podtrzymywały stanowiska prezentowane w sprawie.

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. W. urodził się w dniu (...). W dniu 15 marca 2018 roku złożył kolejny wniosek o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Do wniosku dołączył m.in. zeznania świadków na okoliczność pracy w gospodarstwie rolnym rodziców (k. 20-, k. 23-24 a.e.) oraz świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach (k. 25-26 a.e.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w oparciu o zgromadzone dokumenty uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku staż pracy w wymiarze 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających, w tym 11 lat, 7 miesięcy i 18 dni stażu pracy w szczególnych warunkach. W dniu 10 kwietnia 2018 roku organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję (decyzja k. 29 a.e.).

A. W. został zatrudniony w Spółdzielni Pracy (...) w M. z dniem 4 grudnia 1984 roku w dziale gospodarczym na czas nieokreślony na stanowisku palacza kotłów wysokoprężnych (akta osobowe k. 26 a.s, w tym umowa o pracę z dnia 4 grudnia 1984 roku). Wnioskodawca w dacie nawiązania stosunku pracy posiadał uprawnienia do eksploatacji urządzeń energetycznych w zakresie obsługi kotłów wysokoprężnych (akta osobowe k. 26 a.s, w tym odpis uprawnień).

Spółdzielnia Pracy (...) w M. zajmowała się szyciem ubrań. W procesie produkcji niezbędne było użycie pary o odpowiednio wysokiej temperaturze, którą prasowano ubrania. W związku z tym, w strukturze organizacyjnej zakładu wydzielono kotłownię wyposażoną w 2 centralne kotły i 2 wysokoprężne. Były to kotły przemysłowe nieautomatyzowane typu przemysłowego, które obsługiwano ręcznie.

Wnioskodawca obsługiwał 2 kotły typu SR 10. Obowiązki na stanowisku pełnił przez cały okres zatrudnienia, zmianie ulegała jedynie wysokość jego wynagrodzenia (akta osobowe k. 26 a.s., w tym angaże z dnia 29 września 1989 roku, z dnia 14 marca 1989 roku, z dnia 2 listopada 1988 roku, z dnia 1 czerwca 1988 roku, z dnia 30 marca 1987 roku, z dnia 30 września 1986 roku).

Wszelkie prace obsługowe były prowadzone przy piecach ręcznie. W spółdzielni zatrudniano 3 palaczy, każdy pracował na innej zmianie. W okresie zimowym zatrudniano dodatkowo pomocnika palacza, który nosił opał.

(...) pieców polegała na dbaniu o odpowiedni poziom pary wodnej (powyżej 5 atmosfer), ręcznym wsypywaniu odpowiedniej dawki węgla do pieca, regulowaniu parametrów pracy kotła, czyszczeniu rusztowań. Do jego obowiązków należał także dowóz węgla ze składowiska oraz wywiezienie szlaki i żużla, nadto polewanie go wodą. Wnioskodawca regulował tok palenia poprzez otwieranie drzwiczek popielnika. Pilnował też poziomu wody w kotle.

W trakcie zatrudnienia wnioskodawca nie przybywał na urloпах bezpłatnych. Otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. Palacze pieców, w tym wnioskodawca byli narażeni na oddziaływanie dymów i pyłów pochodzących ze spalania węgla.

W toku zatrudnienia nie był delegowany do wykonywania innej pracy (zeznania świadka G. M. k. 37v a.s., zeznania świadka A. S. k. 37v-38 a.s., zeznania świadka S. K. k. 38 a.s., zeznania wnioskodawcy k. 36v-37, k. 38 a.s.).

Stosunek pracy został rozwiązany z dniem 30 listopada 1989 roku (akta osobowe k. 26 a.s, w tym świadectwo pracy z dnia 20 listopada 1989 roku).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów, a przede wszystkim w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w M.. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Nie były ponadto kwestionowane przez żadną ze stron. Z tego względu Sąd Okręgowy obdarzył je wiarą w całości. Zawarte w nich zaświadczenia i angaże świadczą o zajmowanym przez wnioskodawcę stanowisku palacza. Obrazowały one przebieg zatrudnienia wnioskodawcy, były sporządzane na bieżąco.

Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy, gdyż są one wewnętrznie spójne, logiczne, a ponadto znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków S. K., G. M. i A. S., jak też treści dokumentów zgromadzonych w aktach

emerytalnych oraz aktach osobowych. Należy podkreślić, iż przesłuchani w sprawie świadkowie byli zatrudnieni w Spółdzielni Pracy (...) w M.. Świadek G. M. pozostawała w zatrudnieniu w tym zakładzie od 29 listopada 1977 roku do 31 października 2007 roku na referenta do spraw ZUS, pracowała w dziale kadr. Zeznała, że wnioskodawca pracował od grudnia 1984 roku do 1989 roku do listopada jako palacz kotłów wysokoprężnych, nieautomatyzowanych. Prace były wykonywane ręcznie. Wsypywał węgiel, czyścił rusztowania. Pracował na 3 zmiany. Otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. Obowiązki wynikające z zatrudnienia wykonywał stale, bez przestojów. Zeznania te korelowały z treścią zeznań świadka A. S., który pozostawał w zatrudnieniu od 1982 roku do rozpadu spółdzielni, początkowo jako mechanik maszyn szwalniczych, następnie jako kierownik działu utrzymania ruchu. Świadek zeznał, że wnioskodawca obsługiwał kotły nieautomatyzowane. Służyły one do wytwarzania pary do cykli produkcyjnych do prasowania w toku, jak i wyrobów gotowych. Świadek S. K., który pozostawał w zatrudnieniu w latach 1982-1989 pracował na tym samym stanowisku jako palacz. Świadek zeznał, że wspólnie z wnioskodawcą obsługiwał 2 centralne i 2 wysokoprężne kotły przemysłowe nieautomatyzowane, ręczne.

Z uwagi na wspólny wieloletni okres pracy z wnioskodawcą, świadkowie mieli sposobność dokonania spostrzeżeń okoliczności, o których zeznawali, a ich stały i powtarzający się charakter utrwalił, co do zasady ich przebieg na tyle, iż mimo upływu czasu przedstawili poszczególne zdarzenia w pełni rzetelnie i spójnie. Z racji wykonywanych obowiązków pracowniczych znali strukturę organizacyjną zakładu, a z uwagi na wykonywane obowiązki mieli wiedzę o czynnościach wykonywanych na zajmowanych przez wnioskodawcę stanowisku palacza i rodzaju pieców, które obsługiwał. Z tych też względów Sąd uznał zeznania świadków za w pełni miarodajne.

Z treścią zeznań świadków korelowały zeznania wnioskodawcy. A. W. w sposób spójny przedstawił istotne dla sprawy okoliczności, jak zakres codziennych prac na stanowisku palacza wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca szczegółowo opisywał prace, jakie wykonywał na zajmowanym stanowisku. Dane w nich zawarte, w powiązaniu z relacją świadków pozwalały na uznanie, iż wykonywał on na co dzień te prace, a opisywane przez niego prace zawierały się w powierzonym mu stanowisku pracy.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż istotna była okoliczność, że sam pracodawca uznawał pracę wykonywaną przez wnioskodawcę za pracę w szczególnych warunkach, czemu dał wyraz w treści zaświadczenia z dnia 20 maja 1997 roku (. 35 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołanie A. W. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2018, poz. 1280 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, nr 8, poz. 43) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia

wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a także osiągnął co najmniej 25-letni staż ubezpieczeniowy. Jedynym warunkiem, którego nie uznał organ rentowy było nieudowodnienie co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Dokonując oceny, czy pracę wykonywaną przez A. W. należy zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres zatrudnienia. Taka sytuacja nie może jednak dyskwalifikować możliwości ubiegania się wnioskodawcy o przedmiotowe świadczenie.

Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi, gdyż zgodnie z treścią art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 roku, I UK 179/06, LEX nr 342283 wskazano, że w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza, że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 4778 i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawca będąc zatrudnionym w Spółdzielni Pracy (...) w M. od 4 grudnia 1984 roku do 31 listopada 1989 roku wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, dziale XIV „Prace różne”, pod poz. 1: „Prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego”. Jednocześnie stanowisko wnioskodawcy zostało wymienione w załączniku numer 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego numer 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG 1987, numer 4, poz. 7), w dziale XIV, pod poz. 1 „Prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego”, gdzie w punkcie 4 wymieniono stanowisko palacza.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku, I PK 194/08, Lex nr 528152, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNP 2002/11/272).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż A. W. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w szczególnych warunkach przez 4 lat, 11 miesięcy i 27 dni. Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie znajduje potwierdzenie w zebranym w sprawie materiale dowodowym, został on zwłaszcza potwierdzony i uszczegółowiony zeznaniami świadków, współpracowników ubezpieczonego. Zaznaczyć przy tym trzeba, iż dla określenia, czy dana praca wykonywana jest w warunkach szczególnych i

w szczególnym charakterze nie ma znaczenia nazwa stanowiska pracy, ale charakter faktycznie wykonywanych czynności. Tak też wypowiedział się Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 kwietnia 2004 roku, II UK 337/03, OSNP 2004/22/392. W świetle powyższego, brak jest w ocenie Sądu jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania szczególnego charakteru pracy wnioskodawcy w spornym okresie.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że A. W. spełnił wszystkie warunki do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, w dniu (...) roku ukończył wymagany wiek, to jest 60 lat. Po uwzględnieniu pracy w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 16 lat, 7 miesięcy i 15 dni, spełnił on wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia prawa do emerytury.

W myśl postanowień art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Natomiast zgodnie z art. 129 ust. 1 tej ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z uwagi na treść cytowanych powyżej przepisów, prawo do emerytury przysługuje wnioskodawcy od dnia 1 marca 2018 roku, to jest od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.